

Vreme: 24.08.2026 14:08

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/drustvo/pozar-jat-avioni/>

Autori: Redakcija

Teme: Air Serbia; JAT Airways; ETIHAD

Naslov: "JAT Privredna avijacija" za "Vreme": "Niko nas nije zvao da gasimo požare"

5103

U gašenju požara po Srbiji angažovani su svi raspoloživi kapaciteti, rekli su iz MUP-a Srbije. U međuvremenu, uprkos pomoći iz EU i Rusije, požare vatrogasci i volonteri mestimično gase čak i ručno, pogotovo novi požar koji je izbio u Stolovima kod Kraljeva. Ipak, niko nije ni pozvao firmu koja je ranije masovno gasila šumske i [...]

U gašenju požara po Srbiji angažovani su svi raspoloživi kapaciteti, rekli su iz MUP-a Srbije. U međuvremenu, uprkos pomoći iz EU i Rusije, požare vatrogasci i volonteri mestimično gase čak i ručno, pogotovo novi požar koji je izbio u Stolovima kod Kraljeva.

Ipak, niko nije ni pozvao firmu koja je ranije masovno gasila šumske i poljoprivredne požare po Srbiji, tvrdi za "Vreme" Nikola Stankov, tehnički direktor "JAT Privredne avijacije". Pogotovo što je po sredi preduzeće čiji je vlasnik - država.

"Imamo deset dromader aviona, oni su namenski konstruisani za rad u poljoprivrednom šumarstvu i gašenju požara, a od toga dva imaju dozvolu i sada bi mogla da polete", kaže Stankov za "Vreme".

Da li su ovi avioni zastareli

Ovi avioni na donekle zastareli način gase požare, kažu poznavaoци avio industrije za "Vreme", jer nemaju veliki kapacitet. Poređenja radi, kanaderi, o kojima je bilo reči, nose oko 6.000 litara vode koju uzimaju je u letu s velike vodene površine, dok su dromaderi manji poljoprivredni avioni koji nose oko 1.500 litara vode i pune se na aerodromu.

Isti dromaderi "JAT Privredne avijacije" su 2015. godine masovno gasili požare po Srbiji, pisali su mediji, uz Vojsku Srbije i Ministarstva unutrašnjih poslova. Ipak, umeđuvremenu su se pojavili helikopteri, poput onih koje ima EU, kao i "iljušin" koji je na vatru u Delipblatskoj peščari izbacio 420 tona vode za deset preleta.

Dromadere u gašenju požara i dalje koristi Grčka, kao i Poljska.

Moguće da bi dromaderi, koje poseduje ova firma, mogli da naprave "gužvu" na aerodromu pri punjenju vode, ali u situaciji u kojoj ljudi ručno gase požare, postavlja se pitanje da li su državne institucije uopšte razmatrale ovu mogućnost, kada ove avione već imaju u sopsstvenim resursima.

Na ova pitanja nisu odgovorili iz Vlade Srbije, Ministarstva zaštite životne sredine i MUP-a.

Šta je "JAT Privredna avijacija"

Foto: Privatna arhiva

Avion dromader u letu; Foto: Privatna arhiva

Srpska strategija privatizacije i rasparčavanja državnih firmi poslednjih decenija mnoge je firme finansijski "pretvorila u pepeo".

Slična je priča i sa "JAT Privrednom avijacijom". Ova firma je 2009. godine pala pod nadležnost Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja, iako je pre toga decenijama poslovala kao deo JAT-a.

Ugovor o prenosu osnivačkih prava potpisali su u Vladi Srbije ministar za infrastrukturu Milutin Mrkonjić i generalni direktor tadašnjeg JAT-a. To je objašnjeno kao "mera za konsolidaciju nacionalnog

Vreme: 24.08.2026 14:08

Medij: vreme.com

Link: <https://vreme.com/drustvo/pozar-jat-avioni/>

Autori: Redakcija

Teme: Air Serbia; JAT Airways; ETIHAD

Naslov: "JAT Privredna avijacija" za "Vreme": "Niko nas nije zvao da gasimo požare"

avioprevoznika neophodna za proces pronalaženja strateškog partnera i privatizaciju".

Direktor JAT-a je tada rekao da od firme moraju da se odvoje svi koji predstavljaju sporedne delatnosti i već dugo ne doprinose profitu.

Firma je prebačena u Vršac. Nikola Stankov, tehnički direktor "JAT Privredne avijacije" kaže da je to urađeno na "zanimljiv način".

"Država nas je ugasila i rasprodala naša vredna sredstva, a onda ponovo otvorila novo preduzeće", tvrdi Stankov. "Mi smo ostali bez ikakve nepokretne imovine, država nam je dala deo novca da počnemo, pa smo nastavili da se finansiramo sami. "

Tako je 2013. godine JAT bio "očišćen" i kompanija [Etihad Ervejs](#) iz Ujedinjenih Arapskih Emirata je preuzela 49 odsto vlasništva. Ipak, deset godina kasnije, Arapi su otišli iz firme, pa je država opet postala vlasnik onoga što sada znamo kao "[Er Srbija](#)".

Zašto su ih pustili niz vodu

U međuvremenu je "JAT Privredna avijacija" sama preživljavala od ugovora sa gradom Beogradom za zaprašivanje komaraca, ali se tu tehnologija promenila, pa je Beograd prešao na zaprašivanje sa vode i kopna.

Celokupna tehnika "JAT Privredne avijacije" možda jeste starija, ali nije jasno zašto država nije ulagala u modernizaciju ovog preduzeća koje je u njenom vlasništvu.

"Trenutno smo u blokadi, a od početka godine smo dobili dve plate", kaže Stankov. "U firmi je ostalo svega nekoliko ljudi, a ove godine smo imali novca da produžimo dozvole samo za dva aviona, iako ih imamo ukupno 17, od kojih deset onih koji mogu da gase požare."

Poslednjih godina pomoć su tražili gde god su mogli, ali niko od državnih institucija im, kaže Stankov, nije odgovarao.

"Mi smo došli u situaciju da zakupljujemo prostor na Vršačkom aerodromu koji smo sami napravili", kaže Stankov. "Nismo imali novca da zakupimo veću površinu, pa smo 37 tona delova aviona dali na otpad kako bismo smanjili prostor koji koristimo."

Na pitanje zašto su ih uopšte ostavili da rade te 2009. godine, tehnički direktor odgovara:

"Kada su nam uzeli imovinu, verovatno su očekivali da ćemo sami da se ugasimo, kao brojni drugi delovi firme koji su tako propadali po celoj Srbiji."

Samo u avgustu: Uštedite tri hiljade dinara na godišnjoj pretplati na digitalno izdanje "Vremena"! Iskristite popust ovde i podržite nezavisno novinarstvo.

